

XI STUDIUM HISTORICORUM ECCLESIASTICORUM

Summer Meeting / Θερινή Συνάντηση

BASIL II (976-1025), THE MILLENNIUM OF HIS LEGACY;
EMPEROR OF THE ROMANS AND THE DIVINE ORDER OF ROMANIA.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Β' (976-1025), Η ΧΙΛΙΕΤΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ.
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΡΩΜΑΙΩΝ ΚΑΙ Η ΘΕΙΑ ΤΑΞΙΣ ΤΗΣ ΡΩΜΑΝΙΑΣ.

26, 27, 28.08.2025 NAXOS / ΝΑΞΟΣ

“Saint Cosmas” Summer
Camps of the Holy
Metropolis of Paronaxia,
located in the Plaka area
of Naxos.

Holy Metropolis of
Paronaxia
Ἱερὰ Μητρόπολις
Παροναξίας

SHE, Faculty of Theology,
Theological School,
National & Kapodistrian
University of Athens

Κατασκηνώσεις τῆς Ἱ.
Μητροπόλεως
Παροναξίας «ΑΓΙΟΣ
ΚΟΣΜΑΣ» στὴν περιοχή
τῆς Πλάκας Νάξου.

SHE, Τμήμα Θεολογίας,
Θεολογικὴ Σχολή, Ἑθνικὸ
& Καποδιστριακὸ
Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν

PROGRAM / ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

XI Studium Historicorum Ecclesiasticorum

Νάξος, 26-28 Αύγουστου 2025

Με τη συμπλήρωση χιλίων ἐτῶν ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ αὐτοκράτορα Βασιλείου Β΄ (†1025), ἑνὸς ἐκ τῶν σπουδαιότερων καὶ ἐμβληματικῶν μορφῶν τῆς Μέσης Βυζαντινῆς Περιόδου, τὸ **Studium Historicorum Ecclesiasticorum** ἐπέλεξε νὰ ἀφιερῶσι τὴν ΙΑ΄ θερινὴ συνάντησή του σὲ μία ὁλοκληρωμένη θεώρηση τῆς βασιλείας, τῆς ἐκκλησιαστικῆς πολιτικῆς, καὶ τῆς διαχρονικῆς μνήμης τοῦ σπουδαίου ρωμαίου αὐτοκράτορα. Ὁ τίτλος τοῦ Συνεδρίου, «**Βασίλειος Β΄ (976–1025), ἡ χιλιετὴς παρακαταθήκη· Βασιλεὺς Ῥωμαίων καὶ ἡ Θεία Τάξις τῆς Ῥωμανίας**», σηματοδοτεῖ ἓνα εὐφοροπεδίο ἐπιστημονικοῦ διαλόγου, ὅπου ἡ ἱστορικὴ ἀνάλυση, ἡ θεολογία καὶ ἡ πολιτικὴ θεωρία συμπλέκονται δημιουργικά.

Σκοπὸς τοῦ Συνεδρίου εἶναι νὰ ἀναδείξει τὴ σύνδετη φυσιογνωμία τοῦ Βασιλείου Β΄ ὅχι μόνον ὡς ἰσχυροῦ αὐτοκράτορα καὶ ἡγέτη, ἀλλὰ καὶ ὡς προσώπου ποὺ ἐνσάρκωσε τὴ θεολογικὴ καὶ δεσμικὴ συνείδηση τῆς Ῥωμανίας.

Στὴν Νάξο, στὸ φιλόξενο περιβάλλον τῶν κατασκηνώσεων «**Ἅγιος Κοσμάς**» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παροναξίας, συγκεντρῶνονται γιὰ μία ἀκόμη φορὰ ἐκλεκτοὶ νέοι ἐπιστήμονες ἀπὸ τὸν χῶρο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας. Ἡ **Θεία Τάξις**, ὡς πνευματικὸς καὶ διοικητικὸς ἄξονας τῆς Ῥωμανίας, γίνεται τὸ ἐρμηνευτικὸ πλαίσιο γιὰ μιὰ νέα ἀνάγνωση τῆς βασιλείας τοῦ Βασιλείου Β΄, ὁ ὁποῖος δὲν ἀνήκει μόνον στὸ παρελθόν, ἀλλὰ ἐνσωματώνεται δυναμικὰ στὴ συλλογικὴ μνήμη καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴ παράδοση τῆς Ὁρθοδοξίας.

Μέσα ἀπὸ τὶς θεματικὲς προσεγγίσεις τὸ Συνέδριο ἐπιδιώκει νὰ ἀναδείξει τὴν ἐποχὴ τοῦ Βασιλείου ὡς σταθμὸ στὴν πνευματικὴ πορεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, ὅταν μελετᾶται μὲ ἀκρίβεια, κριτικὸ ἔθος καὶ θεολογικὴ ἐγρήγορση, προσφέρει ὅχι μόνον γνώση τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ καὶ ὀρίζοντα ὑπεύθυνης ἀντίληψης γιὰ τὸ μέλλον, συμβάλλοντας γόνιμα στὴν ἐκκλησιαστικὴ παιδεία τοῦ καιροῦ μας.

19:00-21:00 Ἑναρκτήρια Συνεδρία

Τρίτη 26 Αὐγούστου 2025

Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Παροναξίας κ.κ. Καλλίνικος	Κήρυξη ἑναρξης τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου.
Αἰδεσιμολογιώτατος π. Συμεὼν Τελόπουλος	Ἑποδοχὴ Συνέδρων.
Καθηγητὴς Ἰωάννης Παναγιωτόπουλος	«Βασίλειος Β΄ (976–1025), ἡ χιλιετὴς παρακαταθήκη· Βασιλεὺς Ῥωμαίων καὶ ἡ Θεία Τάξις τῆς Ῥωμανίας».

Ὁργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ

- Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Παροναξίας κ. Καλλίνικος
- Αἰδεσιμολογιώτατος π. Συμεὼν Τελόπουλος
- Ἰωάννης Παναγιωτόπουλος, Καθηγητὴς Τμήματος Θεολογίας, ΕΚΠΑ
- Αἰδεσιμολογιώτατος π. Ἀντώνιος Μπαφαλούκος, Δρ. Pontificia Università Urbaniana
- Μιχαὴλ - Κωνσταντῖνος Πλατῆς, ὑπ. Δρ. Τμήματος Θεολογίας, ΕΚΠΑ
- Δαμιανὸς Καρπαθίου, ὑπ. Δρ. Τμήματος Θεολογίας, ΕΚΠΑ
- Ζωὴ Σπυράκη, Θεολόγος, ΜΔΕ Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας
- Παναγιώτης Σκαλτσᾶς, Θεολόγος, ὑπ. ΜΔΕ Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας

Θεία Λειτουργία

10:00-14:00 Πρωινή Συνεδρία

Τετάρτη 27 Αύγουστου 2025

Ειρήνη Καραβίτη	«Έρμηνεύοντας τη διοικητική καὶ στρατιωτική πολιτική τοῦ Βασιλείου Β΄, ὡς ἀποκορύφωμα τῆς ἀναδιοργάνωσης τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐξουσίας, μέσα ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ Mark Whittow (1957–2017) , <i>The Making of Orthodox Byzantium, 600–1025</i> (1996)».
Δαμιανὸς Καρπαδίου	«Ὁ Βασίλειος Β΄ καὶ ἡ Μακεδονικὴ δυναστεία στὸ ἔργο τοῦ Anthony Kaldellis, <i>Romanland; Ethnicity and Empire in Byzantium</i> (2019)».
Εὐαγγελία Φούκα	«Παρουσίαση τοῦ ἔργου τῆς Catherine Holmes, <i>Basil II and the Governance of Empire (976–1025)</i> [2005]».
Σοφία Καυκοπούλου	«Παρουσίαση τοῦ ἔργου τοῦ Paul Stephenson, <i>The Legend of Basil the Bulgar-Slayer</i> (2003)».

18:30-20:00 Ἀπογευματινὴ Συνεδρία

Τετάρτη 27 Αὐγούστου 2025

Εὐστάθιος Χιῶλος	«Ἡ ποινὴ τοῦ ἀκρωτηριασμοῦ τῶν Βουλγάρων, ὡς νόμιμη ἐφαρμογὴ τοῦ αὐστηροῦ βυζαντινοῦ δικαίου».
Νεκτᾶριος Κασέρης	«Ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τοῦ Βασιλείου Β΄ καὶ τὰ ἀποτελέσματά της γιὰ τὴν κοινωνικὴ συνοχὴ καὶ τὴν στρατιωτικὴ εὐρωστία τῆς αὐτοκρατορίας. Κρίσεις καὶ χρήσιμα συμπεράσματα».
Μιχαὴλ – Κωνσταντῖνος Πλατῆς	«Βασίλειος Β΄, ὁ ἐν Χριστῷ στρατηλάτης καὶ τὸ ἀνδρεῖον ὑπόδειγμα χριστιανικῆς ἱπποσύνης».

10:00-13:30 Πρωινὴ Συνεδρία

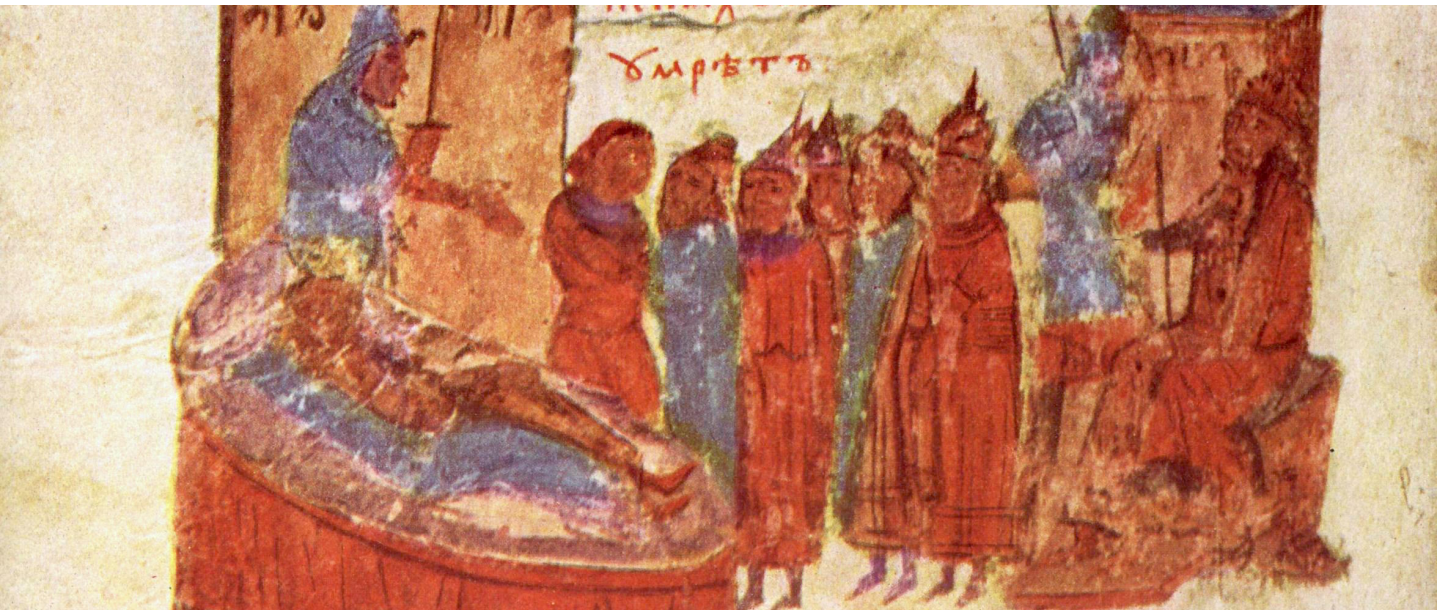
Πέμπτη 28 Αὐγούστου 2025

π. Χρήστος Μαρίνης	«Ὁ ΣΤ΄ χριστιανικὸς αἰώνας, μέσα ἀπὸ τὰ μάτια τῶν χρονογράφων τῆς περιόδου τῆς Μακεδονικῆς δυναστείας».
π. Ἀντώνιος Μπαφαλούκος	«Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀρχῶν τῆς Βυζαντινῆς Ἱεραποστολῆς κατὰ τὴν περίοδο τῆς Μακεδονικῆς δυναστείας (ἀναστοχασμὸς στὸ ἔργο τοῦ καθηγητῆ Βλασίου Φειδᾶ γιὰ τὸ θέμα)».
π. Ἀθανάσιος Καρυάμης	«Ὁ Βασίλειος Β΄ στὰ Ἑλληνικὰ Σχολικὰ Ἐγχειρίδια».
Ζαχαρίας Γεωργούσης	«Ἡ πρόσληψη τοῦ Βασιλείου Β΄ στὸ ἔργο τῆς Πηνελόπης Σ. Δέλτα, στὸν καιρὸ τοῦ Βουλγαροκτόνου».

18:00-20:00 Ἑργαστήριο Πέμπτη 28 Αὐγούστου 2025

«Μεθοδολογία Συγγραφῆς Διδακτορικῆς Διατριβῆς».

20:30-21:00 Καταληκτικὴ Συνεδρία Πέμπτη 28 Αὐγούστου 2025

Colloquium Ὑποψηφίων Διδακτόρων Γενικῆς Ἑκκλησιαστικῆς Ἱστορίας

Κάθε δευτέρα Δευτέρα τοῦ μηνός, οἱ Ὑποψήφιοι Διδάκτορες καὶ οἱ Μεταδιδακτορικοὶ Ἑρευνητές, τοὺς ὁποίους ἐπιβλέπω, συμμετέχουν σὲ ἐπιστημονικὴ συνάντηση, ὅπου ἀναπτύσσουν ἐκ περιτροπῆς θέματα τῆς ὑπὸ ἐκπόνηση διατριβῆς τους· ἀκολουθεῖ διεξοδική συζήτηση καὶ ἀνάλυση. Τὸ **Colloquium** δὲν εἶναι ἀνοικτὸ στὸ κοινό.

Ἡ συγγραφὴ μιᾶς διδακτορικῆς διατριβῆς δὲν ἀποτελεῖ ἀπλῶς ἀκαδημαϊκὴ ὑποχρέωση, ἀλλὰ πράξη ὠρίμανσης τῆς ἐπιστημονικῆς σκέψης, τῆς κριτικῆς ἱκανότητος καὶ τῆς προσωπικῆς συμβολῆς στὴν ἔρευνα. Τὸ **Ἑργαστήριο Μεθοδολογίας** λειτουργεῖ ὡς ἀναντικατάστατος χῶρος καθοδήγησης, ὅπου οἱ Ὑποψήφιοι Διδάκτορες ἐξοικειώνονται μὲ τὰ ἐργαλεῖα τῆς ἐπιστημονικῆς τεκμηρίωσης, τὶς ἀρχές τῆς δομῆς, τὴν τέχνη τῆς ἐπιχειρηματολογίας, καὶ τὴ δεοντολογία τῆς συγγραφῆς.

Ἐπιπροσθέτως, καλλιεργεῖται ἡ ἱκανότητα συνεργασίας, ἀνταλλαγῆς ἰδεῶν καὶ ἐνσυνειδήτου παρουσίας τῆς ἐρευνητικῆς πορείας. Ἡ μεθοδολογία, ὅταν διδάσκεται ὡς ἐσωτερικὴ πειραρχία, καὶ ὄχι ὡς μηχανικὴ συνταγή, δύναται νὰ μεταμορφώσῃ τὴ διατριβὴ σὲ ἔργο διαρκοῦς ἐπιστημονικῆς ἀξίας.

*X Studium Historicorum Ecclesiasticorum,
4-6.11.2022, Καλάβρυτα*

Τὸ Studium Historicorum Ecclesiasticorum αποτελεί μοναδικὸ δεσμό στὸν ἑλληνικὸ ἀκαδημαϊκὸ καὶ θεολογικὸ χῶρο. Ξεκίνησε ἀπὸ μία ἐστία φίλων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, καὶ ἐξελίχθηκε σὲ ἓνα δυναμικὸ πεδίο συνάντησης ἐπιστημόνων ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἱστορικὴ μνήμη τῆς Ἐκκλησίας, ὅχι ὡς ἀρχεῖα κατὰλοιπο, ἀλλὰ ὡς θεολογικὸ καὶ ἐκκλησιολογικὸ κεφάλαιο. Μέσα ἀπὸ τὴν ἐτήσια θερινή του συνάντηση, καλλιεργεῖ τὴν πολυφωνία, τὸ διαλογικὸ χαρακτῆρα τῆς ἱστορικῆς ἔρευνας, καὶ ἐνθαρρύνει τὴ σύνδεση ἀνάμεσα στὴν ἀκαδημαϊκὴ μελέτη καὶ τὸν βιούμενο ἐκκλησιαστικὸ λόγο. Ἡ δεματολογία του

ἐκτείνεται ἀπὸ τὴν ὕστερη ἀρχαιότητα ἕως καὶ τὴ νεωτερικότητα, ἐστιάζοντας στὶς ἐκκλησιαστικὲς δομές, στὴ θεολογικὴ σκέψη, στὴ λειτουργικὴ παράδοση, στὴν ἐκκλησιαστικὴ τέχνη καὶ στὴν πρόσληψη τῆς ἱστορίας μέσα στὸν ὀρθόδοξο κόσμο. Διατηρῶντας χαρακτῆρα ἀνοιχτό, ἀνεπίσημο ἀλλὰ ἐπιστημονικῶς ἀκριβῆ, τὸ Studium συνεχίζει νὰ ἐμπνέει μία νέα γενιὰ ἐκκλησιαστικῶν ἱστορικῶν, διαμορφώνοντας ἐκκλησιολογικὰ συνειδητοποιημένο ἐπιστημονικὸ ἥθος.

